

Uitgangspuntennotitie inkoop begeleiding individueel en dagbesteding

Deze uitgangspuntennotitie heeft als doel de commissie samenleving te informeren over het aanstaande inkooptraject voor de diensten begeleiding individueel en dagbesteding (met vervoer naar de zorglocatie). In deze notitie zijn de inhoudelijke afwegingen opgenomen op basis waarvan de definitieve inkoopstrategie wordt opgesteld.

Inleiding

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) heeft de gemeente de taak om voorzieningen te treffen waarmee de inwoner zo lang mogelijk zelfstandig kan blijven wonen (zelfredzaam zijn) en deel kan nemen aan de maatschappij (participeren). Begeleiding individueel en dagbesteding kunnen daarvoor mogelijke oplossingen zijn. De gemeente heeft de Wmo-maatwerkvoorzieningen voor begeleiding individueel, dagbesteding en vervoer naar de zorglocatie middels een enkelvoudig onderhandse procedure ingekocht. De eenjarige overeenkomsten die de gemeente heeft gesloten met zorgaanbieders lopen af op 31 december 2022.

Aanvullend heeft de gemeente in het kader van de kanteling van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen met aanbieders die lokaal actief zijn subsidieafspraken voor het leveren van begeleiding individueel, dagbesteding en vervoer. Deze algemene voorzieningen vallen buiten de scope van de aanbesteding.

Samenwerking met gemeente Heemstede en de IJmond gemeenten

Het inkooptraject wordt in samenwerking met gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Heemskerk en Velsen ingericht en uitgevoerd. Deze samenwerking is opgestart omdat de gemeenten momenteel op eenzelfde wijze de voorzieningen hebben ingekocht en per 2023 nieuwe overeenkomsten moeten sluiten met zorgaanbieders. Voordelen van het gezamenlijk inkopen is het contracteren van meer aanbieders voor Heemstede dan in de huidige situatie, wat resulteert in meer passend aanbod en meer keus voor de inwoner.

Huidige situatie

De maatwerkvoorzieningen begeleiding individueel en dagbesteding worden toegekend wanneer de inwoner op eigen kracht, met de inzet van gebruikelijke zorg, mantelzorg of een algemene voorziening niet voldoende kan worden ondersteund.

In de huidige overeenkomsten zijn er verschillende vormen van de maatwerkvoorziening beschreven. De gemeente hanteert voor begeleiding individueel en dagbesteding een inspanningsgerichte financiering ($p \cdot q$). De productindeling bestaat voor beide voorzieningen uit drie treden (licht, middelzwaar en zwaar), afhankelijk van de complexiteit van de problematiek. Voor het noodzakelijk vervoer naar de zorglocatie hanteren gemeenten een vast (dag)tarief per retourrit.

Inhoudelijke overwegingen

Beleidsdoelen gemeenten:

- Iedereen doet mee naar vermogen;
- we gaan uit van de eigen kracht en betrekken het sociaal netwerk;
- ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig.

Voor de verwerving zijn aanvullend op de bestaande beleidsdoelen de volgende doelstellingen opgesteld. De verwerving:

- moet resulteren in het contracteren van een voldoende, kwalitatief toereikend en passend aanbod voor huidige en toekomstige inwoners;
- moet resulteren in het contracteren van voldoende kwalitatieve aanbieders;
- biedt een reële prijs aan zorgaanbieders;
- biedt zoveel mogelijk continuïteit van ondersteuning, met ruimte voor nieuwe afspraken over kwaliteit, resultaatmeting, deskundigheid en transformatie van de ondersteuning;
- biedt bij de start ruimte voor nieuwe toetreders; dat geeft nieuwe prikkels aan zittende partijen en creëert kansen voor innovatie van de dienstverlening;
- biedt keuzevrijheid aan inwoners, inclusief de mogelijkheid om op culturele, levensbeschouwelijke of andere overwegingen voor specifieke aanbieders te kunnen kiezen.

De kosten binnen het de Wmo zijn de afgelopen jaren gestegen. Met betrekking tot de diensten begeleiding individueel en dagbesteding dragen met name onderstaande redenen bij in deze kosten:

Doordecentralisatie Beschermd Wonen

De doordecentralisatie Beschermd Wonen is een ontwikkeling die mogelijk zal resulteren in een toename van het gebruik van ambulante ondersteuning. De verwachting is dat er een verschuiving zal plaatsvinden van Beschermd Wonen (zorg met verblijf) naar zelfstandig wonen in de wijk met ambulante ondersteuning, al dan niet vanuit de Wmo. Ook de complexiteit van de ondersteuning zal daarmee toenemen. Er heeft afstemming plaats gevonden tussen wat wordt ingekocht via de aanbesteding begeleiding individueel en dagbesteding (Wmo) en wat wordt ingekocht via Beschermd wonen. Dit om overlap of lacune in producten te voorkomen.

Vergrijzing en langer zelfstandig wonen

Landelijk is er sprake van een dubbele vergrijzing. Onder dubbele vergrijzing wordt verstaan dat niet alleen de groep ouderen een relatief groter aandeel vormt van de Nederlandse samenleving, maar dat tevens de gemiddelde leeftijd steeds hoger komt te liggen. Daarnaast worden inwoners ook gestimuleerd om langer zelfstandig te wonen. Door deze ontwikkelingen neemt de zorgvraag bij gemeenten toe.

Reële kostprijs en indexatie

De Algemene Maatregel van Bestuur Reële Kostprijs is van invloed op de tarieven en op de wijze waarop de tarieven worden geïndexeerd. De loonontwikkeling binnen de sector moeten worden meegenomen in de jaarlijkse indexatie van de tarieven.

Personeelstekorten bij aanbieders

De personeelstekorten bij aanbieders zijn geen financiële risico's maar wel een risico voor de zorgcontinuïteit. De huidige personeelstekorten worden veroorzaakt door een aantrekkende arbeidsmarkt. Het is moeilijk te voorspellen hoe zich dit komende jaren zal ontwikkelen.

Wachttijden GGZ-behandeling (Zvw)

De wachttijden voor GGZ-behandeling 18+, bekostigd vanuit de Zorgverzekeringswet, overschrijdt al jaren de treeknormen. Ter overbrugging van de wachttijd en om de situatie stabiel te houden kan ondersteuning worden geboden vanuit de Wmo, veelal in de vorm van begeleiding individueel.

Gewenste productindeling en bekostiging

Gemeenten beogen een service- en klantgerichte dienstverlening, waarbij de inwoner centraal staat. Inwoners worden zo licht als mogelijk en zwaar als nodig ondersteund, rekening houdend met de nog aanwezige mogelijkheden en uitgaand van de eigen kracht van de inwoner.

Gewenste productindeling

Gemeenten en zorgaanbieders zijn tevreden over de huidige productindeling voor begeleiding individueel, dagbesteding en bijbehorend vervoer. Voorgesteld wordt de huidige productindeling (drie producttreden: licht, middelzwaar, zwaar) aan te houden met waar nodig een aanscherping van de definities.

Gewenste bekostiging

Ook de financieringsvorm blijft ongewijzigd. Er is gekozen voor een inspanningsgerichte bekostiging ($p \cdot q$). Bij een inspanningsgerichte bekostiging wordt de zorgaanbieder betaald voor het type product en de hoeveelheid ondersteuning die werkelijk geleverd is. Een inspanningsgerichte bekostiging biedt de ruimte om de juiste inzet (maatwerk) per casus te leveren. Licht waar het kan, zwaar waar het moet mét oog voor inzet van algemene voorzieningen indien dat de juiste oplossing biedt. De gemeente houdt, door zelf de indicaties af te geven, grip op de omvang van de indicaties.

De cliënt betaalt een eigen bijdrage in de vorm van het abonnementstarief.

Gemeenten zullen een kostprijsonderzoek laten uitvoeren voor het bepalen van reële tarieven per 1 januari 2023 en de wijze van indexeren.

Inkoopprocedure

Bij het selecteren van de inkoopvorm wordt rekening gehouden met de wens om (1) voldoende aanbod te realiseren voor onze inwoners en (2) de wens om maximale continuïteit van zorg te bieden aan inwoners. De volgende twee inkoopprocedures sluiten hierop aan: de Open House methode en de nieuwe inkoopvorm SAS zonder EMVI (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). Deze inkoopprocedures lijken op elkaar. De gemeente contracteert elke aanbieder die aan de geschiktheidseisen, waaronder kwaliteitseisen, voldoet. Het verschil ligt bij de inrichting van het tussentijds toetreden.

Stichting RIJK adviseert om van de inkoopprocedure SAS zonder EMVI gebruik te maken, mits deze inkoopprocedure legitiem toegepast kan worden. Mocht voorafgaande aan publicatiedatum van deze aanbesteding het wetsvoorstel wijziging Wmo 2015 en de Jeugdwet inzake het economisch meest voordelige inschrijving-criterium zijn aangenomen en in werking getreden, zal deze opdracht in de markt worden gezet volgens de procedure SAS zonder EMVI. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal deze opdracht in de markt worden gezet volgens de Open House methode.

De definitieve inkoopprocedure zal worden vermeld in de definitieve inkoopstrategie.

Ingangsdatum en looptijd

De overeenkomsten gaan in op 1 januari 2023 en worden afgesloten met een maximale looptijd van 5 jaar. De looptijd bestaat uit een initiële looptijd van 3 jaar (tot en met 31 december 2025) met daarna de optie tot éézijdige verlenging door de gemeente van tweemaal één jaar (uiterlijk tot en met 31 december 2027)

Zorgcontinuïteit en kwaliteit

Het kan voorkomen dat een zorgaanbieder met wie de gemeente op dit moment een overeenkomst heeft, zich niet inschrijft op aanstaande opdracht. De gemeente zal in dit geval afspraken maken over de continuïteit van zorg en de warme overdracht naar een gecontracteerde zorgaanbieder.

De kwaliteit van de gecontracteerde aanbieders wordt geborgd door de inzet van het Wmo-toezicht (uitgevoerd door GGD Kennemerland) en contractmanagement.